Sprawozdanie z działalności
Stowarzyszenia Ekologicznego EKO-UNIA w roku 2025

I. Realizowane projekty

A. Projekt „Monitorowanie transformacji Kompleksu Energetycznego Turów i regionu Zgorzelec”

Projekt koncentrował się na wspieraniu sprawiedliwej transformacji regionów stojących przed wyzwaniami związanymi ze zmianami w sektorze energetycznym. W ramach realizowanych działań prowadzono aktywności rzecznicze, edukacyjne i informacyjne, których celem było zwiększanie świadomości społecznej na temat zrównoważonego rozwoju, ochrony środowiska oraz możliwości rozwoju gospodarczego i społecznego regionów objętych transformacją.

W trakcie projektu organizowano spotkania, warsztaty oraz działania informacyjne skierowane do mieszkańców, przedstawicieli samorządów, organizacji społecznych i innych podmiotów zainteresowanych. Szczególną uwagę poświęcono wzmacnianiu udziału społeczności lokalnych w debacie dotyczącej przyszłości regionów oraz promowaniu dialogu między różnymi grupami zaangażowanymi w proces transformacji.

Projekt obejmował również działania związane z ochroną lokalnego dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego, współpracę z ekspertami oraz organizacjami społecznymi, a także przygotowywanie i upowszechnianie materiałów informacyjnych. Istotnym elementem była współpraca z mediami oraz prowadzenie działań komunikacyjnych, które przyczyniły się do zwiększenia zainteresowania tematyką transformacji energetycznej i zrównoważonego rozwoju.

Realizacja projektu pozwoliła na wzmocnienie współpracy pomiędzy organizacjami społecznymi, ekspertami i lokalnymi społecznościami, a także na zwiększenie zaangażowania mieszkańców w działania dotyczące przyszłości ich regionów. Dzięki prowadzonym aktywnościom wzrosła dostępność rzetelnych informacji na temat procesów transformacyjnych oraz dobrych praktyk wspierających rozwój lokalny.

Wydawnictwa i newslettery prowadzone przez Stowarzyszenie

a) **Biuletyn internetowy „Pod Prąd" Koalicji „Rozwój TAK – Odkrywki NIE"**

Kontynuowaliśmy wydawanie „Pod Prąd". Czytelnicy mogli przeczytać artykuły i komentarze na temat sytuacji kopalń odkrywkowych węgla brunatnego w Polsce i za granicą, działalności Koalicji „RT-ON" itp. W ramach tego projektu wydaliśmy 12 numerów. Biuletyn ukazał się na naszej stronie internetowej: Zielona Brama www.eko.org.pl i został wysłany na adresy z naszej listy mailingowej – ponad kilkaset osób. Biuletyn jest również publikowany na platformie wysokiego szczebla „Inteligentna Energetyka" prowadzonej przez grupę naukowców z Politechniki Śląskiej (zespół utworzony przez prof. Popczyka).

b) **„Energia dla Klimatu"** – wydawanie regularnego przeglądu wiadomości internetowych Kontynuowaliśmy redagowanie i publikację wydań „Energii dla Klimatu", które zostały wysłane na listę mailingową członków Koalicji, mieszkańców gmin objętych projektem i innych zainteresowanych stron (kilkaset adresów). W ramach tego projektu opublikowaliśmy 12 wydań. Biuletyn zawierał artykuły naszych felietonistów oraz materiały z różnych źródeł medialnych, doniesienia i komentarze na temat energetyki i ochrony klimatu. Biuletyn jest również publikowany na platformie wysokiego szczebla prowadzonej przez grupę naukowców z Politechniki Śląskiej (zespół prof. Popczyka). W każdym numerze „EC" znajduje się również autorska kolumna redakcyjna podsumowująca najważniejsze wydarzenia w dziedzinie energetyki konwencjonalnej, energetyki odnawialnej, klimatu i niskiej emisji w Europie i na świecie.

c) **„TEPP Obserwator" (Obserwator Transformacji Energetycznej Ponad Podziałami)**

Jest to kompleksowy zbiór informacji o publikacjach i wydarzeniach związanych z transformacją energetyczną w Polsce, Europie i na świecie. Jest on wysyłany do setek kontaktów, które zebraliśmy przez 10 lat naszych kampanii oraz we współpracy z innymi organizacjami pozarządowymi i platformami. Biuletyn będzie również publikowany na wysokiej rangi platformie kierowanej przez grupę naukowców z Politechniki Śląskiej (zespół prof. Popczyka). Do tej pory ukazało się 12 wydań, wzbogaconych o felietony i briefingi prasowe przygotowane przez ekspertów i autorów, z którymi współpracujemy.

B. Projekt OSE i SE w 2025r

Celem projektu było utworzenie 15 obywatelskich społeczności energetycznych (OSE) w pięciu województwach oraz wsparcie powstania 2 spółdzielni energetycznych na terenach wiejskich i miejsko-wiejskich. Projekt skierowano do mieszkańców, samorządów, organizacji pozarządowych, organizacji prosumenckich i konsumenckich, ruchów miejskich, kół gospodyń wiejskich oraz innych lokalnych interesariuszy zainteresowanych aktywnym udziałem w transformacji energetycznej.

W ramach projektu zrealizowano kompleksowy program działań edukacyjnych, doradczych, organizacyjnych i informacyjnych wspierających rozwój energetyki obywatelskiej. W pięciu województwach przeprowadzono okrągłe stoły energetyczno-klimatyczne oraz praktyczne warsztaty poświęcone efektywności energetycznej, odnawialnym źródłom energii i funkcjonowaniu społeczności energetycznych. Następnie zorganizowano indywidualne spotkania i konsultacje z grupami zainteresowanymi tworzeniem OSE, podczas których analizowano lokalne potrzeby energetyczne, identyfikowano potencjał oszczędności energii oraz opracowywano kierunki rozwoju społeczności.

Rezultatem tych działań było przygotowanie 15 wieloletnich planów działania w zakresie poprawy efektywności energetycznej i rozwoju energetyki obywatelskiej. Równolegle przeprowadzono ogólnopolskie badanie dotyczące potencjału tworzenia spółdzielni energetycznych w gminach wiejskich i miejsko-wiejskich, a następnie działania szkoleniowe i doradcze prowadzące do powstania dwóch spółdzielni energetycznych.

Istotnym elementem projektu było uruchomienie ogólnopolskiego punktu doradczo-informacyjnego, zapewniającego mieszkańcom, organizacjom społecznym i samorządom bieżące wsparcie eksperckie w zakresie efektywności energetycznej, odnawialnych źródeł energii, społeczności energetycznych i spółdzielni energetycznych. W ramach projektu opracowano również ogólnodostępny e-poradnik zawierający praktyczne informacje, przykłady dobrych praktyk oraz rekomendacje dotyczące tworzenia i rozwoju społeczności energetycznych. Materiał ten został udostępniony w formie elektronicznej, aby umożliwić jego wykorzystanie przez kolejne grupy i inicjatywy obywatelskie.

B. Projekt „EkoHoryzont – Uczniowie dla Klimatu” - edukacja środowiskowa w szkołach podstawowych i średnich

Stowarzyszenie Ekologiczne EKO-UNIA z siedzibą we Wrocławiu realizuje w okresie 01.01.2025-30.06.2026 projekt „EkoHoryzont – Uczniowie dla Klimatu”. Projekt jest finansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+) oraz dotacji celowej w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027.

Stowarzyszenie Ziębicka Inicjatywa Obywatelska(ZIO) pomogło zachęcić dwie szkoły podstawowe z Ziębic do włączenia się do projektu. W konsekwencji niektórzy nauczyciele i wykładowcy szkolenia byli członkami ZIO.

Projekt obejmie uczniów i nauczycieli ze: Szkoły Podstawowej nr 2 w Ziębicach, Szkoły Podstawowej nr 4 w Ziębicach, Liceum Ogólnokształcącego VI we Wrocławiu oraz Liceum Ogólnokształcącego X we Wrocławiu.

Działania realizowane w ramach projektu:

– realizacja zajęć ekologicznych – m.in. zajęcia terenowe w środowisku lokalnym z wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi i materiałów edukacyjnych (bloki: bioróżnorodność i ochrona przyrody, woda i ochrona rzek oraz energia i ochrona klimatu).

– organizacja wyjazdów edukacyjnych dla uczniów - Interaktywne Centrum Poszanowania Energii w Górach Sowich, Bielawa, Wycieczka do Doliny Baryczy, Rejs edukacyjno-integracyjny w Ścinawie, Hydropolis we Wrocławiu, Leśny Bank Genów w Kostrzycy oraz do Kopalni Bełchatów

– realizacja szkoleń dla nauczycieli i kadry zarządzającej podnoszących kwalifikacje z zakresu ekologii, celem przygotowania nauczycieli i kadry do efektywnego prowadzenia zajęć (zakres: bioróżnorodność i ochrona przyrody; woda i ochrona rzek; energia i ochrona klimatu; gospodarka obiegu zamkniętego; dezinfomacja klimatyczna i środowiskowa, ekologia zdrowia człowieka);

– zakup materiałów do zajęć na potrzeby realizacji zajęć projektowych

Grupą docelową projektu są dzieci i nauczycie ze wskazanych placówek.

Celem projektu jest zwiększenie świadomości ekologicznej u uczniów oraz podniesienie kwalifikacji u nauczycieli.

Wartość projektu 620 751,51zł. Wysokość wkładu Funduszy Europejskich: 496 196,76zł.

Lider projektu: Stowarzyszenie Ekologiczne EKO-UNIA z siedzibą we Wrocławiu

Partner projektu: GSD Europlus Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie.

D.Projekty w obszarze systemu kaucyjnego i ROP

Rok 2025 był przełomowy dla reformy systemu gospodarowania opakowaniami w Polsce, szczególnie w obszarze systemu kaucyjnego oraz rozszerzonej odpowiedzialności producenta

(ROP). Organizacja aktywnie uczestniczyła w procesie kształtowania nowych rozwiązań legislacyjnych, koncentrując się na zapewnieniu ich sprawiedliwego, szczelnego i efektywnego charakteru środowiskowego oraz finansowego.

Jednym z kluczowych osiągnięć roku w polityce odpadowej było wprowadzenie w Polsce systemu kaucyjnego, które nastąpiło 1 października 2025 r. EKO-UNIA od początku procesu reformy podkreślała znaczenie jego integracji z systemem ROP oraz potrzebę ograniczenia luk prawnych, w tym wyłączeń materiałowych i nierównego traktowania poszczególnych strumieni opakowań.

Ważnym elementem działań była premiera analizy pt. **„System bez wykluczeń. Na drodze do sprawiedliwej i efektywnej legislacji systemu kaucyjnego i ROP”**, która została zaprezentowana 8 października 2025 r. podczas wydarzenia w Centrum Prasowym PAP w Warszawie. Publikacja, przygotowana we współpracy z ekspertem Markiem Lachowiczem, Stowarzyszeniem Polski Recykling oraz środowiskiem naukowym i branżowym, stanowiła kompleksową ocenę projektowanych i wdrażanych rozwiązań w zakresie systemu kaucyjnego i ROP. Raport wskazywał kluczowe kierunki reform, w tym konieczność pełnego wdrożenia kosztu netto w ROP, objęcia wszystkich istotnych frakcji opakowań oraz wzmocnienia mechanizmów ekomodulacji wspierających gospodarkę obiegu zamkniętego.

Istotnym wydarzeniem towarzyszącym premierze był **okrągły stół „System bez wykluczeń”**, który zgromadził przedstawicieli administracji publicznej, organizacji pozarządowych, branży odpadowej oraz środowiska eksperckiego. Gościem specjalnym wydarzenia była Pani Ministra Anita Sowińska. Dyskusja koncentrowała się na wyzwaniach związanych z wdrażaniem systemu kaucyjnego, jego szczelnością, rolą ROP oraz koniecznością zapewnienia równych zasad dla wszystkich uczestników rynku. Spotkanie stanowiło ważną platformę wymiany wiedzy i doświadczeń oraz wzmocniło debatę publiczną wokół reformy systemu opakowaniowego w Polsce.

Działania te umocniły pozycję organizacji jako aktywnego uczestnika procesu transformacji systemu gospodarki odpadami w kierunku gospodarki obiegu zamkniętego (GOZ), a także jako istotnego głosu eksperckiego w debacie nad kształtem ROP i systemu kaucyjnego w Polsce.

E. Projekty związane z rozwojem energetyki odnawialnej

W 2025 roku organizacja aktywnie działała na rzecz rozwoju odnawialnych źródeł energii (OZE) oraz przyspieszenia transformacji energetycznej w Polsce, koncentrując się na analizie barier regulacyjnych i inwestycyjnych. Szczególną uwagę poświęcono ocenie projektowanych zmian legislacyjnych w sektorze elektroenergetycznym, w tym tzw. ustawie sieciowej (UC-84), wskazując na jej potencjalnie negatywny wpływ na tempo rozwoju OZE, warunki przyłączeniowe oraz stabilność otoczenia inwestycyjnego. W publikacjach i analizach

podkreślano ryzyko ograniczenia dostępu do sieci dla nowych instalacji oraz pogłębienia niepewności inwestycyjnej, co może hamować rozwój „uczciwych inwestorów" w sektorze odnawialnym.

W ramach działań eksperckich organizacja prowadziła również aktywną debatę publiczną na temat skutków proponowanych zmian, zwracając uwagę na ich możliwy wpływ na wzrost kosztów energii oraz gminy i odbiorców końcowych. Akcentowano potrzebę tworzenia stabilnych i przejrzystych ram prawnych dla rozwoju OZE oraz równoległej modernizacji sieci elektroenergetycznych, które są kluczowe dla integracji źródeł odnawialnych z systemem energetycznym. Działania te miały na celu zarówno wpływ na kierunki polityki publicznej, jak i wzmacnianie świadomości społecznej dotyczącej znaczenia OZE dla bezpieczeństwa energetycznego i transformacji klimatycznej.

F. Kampania *Fossil Free Politics (FFP)*

W liście, który poparło 17 organizacji i 100 naukowców do Ministerstwa Klimatu i Środowiska oraz w działaniach prowadzonych w ramach kampanii międzynarodowych (m.in. Fossil Free Politics) Stowarzyszenie podkreśla konieczność zwiększenia transparentności i ograniczenia wpływu przemysłu paliw kopalnych na kształtowanie polityki klimatycznej w Polsce i Unii Europejskiej. Organizacje wskazywały, że obecność przedstawicieli sektora węglowego i gazowego w procesach decyzyjnych może prowadzić do osłabiania ambitnych celów klimatycznych oraz opóźniania transformacji energetycznej.

W efekcie działań rzeczniczych i współpracy z organizacjami europejskimi odnotowano sukces w postaci wykluczenia lobbystów w polskiej delecji na COP, wzmocnienia postulatu wykluczania lobbystów paliwowych z oficjalnych delegacji na szczyty klimatyczne, co zostało zauważone jako krok w stronę bardziej przejrzystego i opartego na wiedzy naukowej procesu decyzyjnego.

II. Działania statutowe i inicjatywy poza-projektowe - udział w interwencjach, seminariach, spotkaniach, inicjatywach itp.

1) **Interwencje w 2026r - najważniejsze sprawy** (niekiedy wykraczające poza czas sprawozdania jednorocznego) –

   a) W związku z licznymi przypadkami nieprawidłowo prowadzonych prac termomodernizacyjnych i remontowych, skutkujących niszczeniem siedlisk oraz miejsc rozrodu i schronienia ptaków i nietoperzy, a także powodujących śmierć chronionych zwierząt i niszczenie ich gniazd, podjęliśmy działania mające na celu przeciwdziałanie temu zjawisku. Problem ten ma charakter ogólnopolski i występuje na znaczną skalę, dotykając każdego roku tysięcy zwierząt. W wielu przypadkach prace budowlane prowadzone są bez wcześniejszej inwentaryzacji

przyrodniczej, bez wymaganych zezwoleń lub z pominięciem okresów lęgowych, co prowadzi do naruszenia obowiązujących przepisów oraz nieodwracalnych strat w populacjach gatunków chronionych, a także do śmierci zwierząt. Szczególnie dotyczy to gatunków synantropijnych, takich jak jerzyk czy kawka, które od lat wykorzystują budynki jako miejsca lęgowe, rozrodu i schronienia. Zjawisko to ma charakter systemowy i powtarzalny. W związku z powyższym, w odpowiedzi na jedną ze spraw, gdzie w trakcie prac termomodernizacyjnych ucierpiały zwierzęta, złożyliśmy do prokuratury zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa polegającego na naruszeniu przepisów ustawy o ochronie przyrody oraz ustawy o ochronie zwierząt.

b) Uczestniczyliśmy w trwającej dwa lata inwentaryzacji przyrodniczej terenu wyróżniającego się wyjątkowymi walorami przyrodniczymi. Obszar ten położony jest w sąsiedztwie Doliny Baryczy i obejmuje podmokłe tereny użytkowane ekstensywnie. W trakcie prowadzonych badań stwierdzono występowanie cennych gatunków ptaków związanych z siedliskami łąkowymi i podmokłymi, w tym gatunków rzadkich i zagrożonych, których występowanie należy do największych wartości przyrodniczych tego obszaru. Wyniki inwentaryzacji stały się podstawą do utworzenia wniosku o utworzenie użytku ekologicznego, którego celem byłaby ochrona tego cennego przyrodniczo obszaru przed degradacją i niekorzystnymi zmianami w sposobie jego użytkowania. W dalszej perspektywie chcielibyśmy, aby teren ten został objęty wyższą formą ochrony i uzyskał status rezerwatu przyrody.

c) Uczestniczyliśmy w rozpoznaniu sytuacji oraz identyfikacji zagrożeń dla populacji pustułek we Wrocławiu. Ten charakterystyczny miejski sokół wykorzystuje do gniazdowania przede wszystkim wnęki budynków i innych wysokich obiektów, których dostępność systematycznie maleje wskutek prac remontowych i modernizacyjnych. Problem ten pozostaje jednak mało znany, a świadomość społeczna dotycząca potrzeb i zagrożeń tego gatunku jest wciąż niewielka. Wiele osób nie zdaje sobie sprawy, że pustułki są stałym elementem miejskiej przyrody i są uzależnione od odpowiednich miejsc lęgowych w budynkach. Celem prowadzonych działań było opracowanie działań ochronnych, tak aby zapewnić temu gatunkowi odpowiednie warunki do dalszego występowania w przestrzeni miejskiej.

d) Działamy również na rzecz ochrony cennych przyrodniczo łąk w rejonie Gór Sowich, które są coraz bardziej zagrożone postępującą zabudową oraz przekształcaniem terenów otwartych. Łąki te stanowią ważne siedlisko dla wielu gatunków roślin i zwierząt związanych z tradycyjnie użytkowanym krajobrazem. Ich zanikanie prowadzi do utraty bioróżnorodności oraz fragmentacji siedlisk przyrodniczych. W ramach naszych działań podejmujemy kroki prawne mające na celu zachowanie tych terenów, uczestniczymy w postępowaniach administracyjnych, analizujemy dokumentację planistyczną i inwestycyjną oraz składamy uwagi i wnioski w postępowaniach prawnych służące ochronie wartości przyrodniczych tego obszaru.

2) Udział w najważniejszych spotkaniach, konferencjach, demonstracjach – wybór miesiąc po miesiącu w 2025r

Styczeń

Udział w spotkaniu strategicznym i warsztatach koalicji GOZ w Warszawie

Prezentacja wyników badań z kampanii „Decybele Przyszłości"

Luty

Udział w spotkaniu strategicznym Koalicji Klimatycznej w Warszawie

Marzec

Współorganizacja spotkania Energia Kobiet w Zgorzelcu

Udział w dorocznym spotkaniu czlonkiń/-ów Ashoki w Kotlinie Kłodzkiej, wizytacja terenów oraz krytyczna dyskusja o naprawie szkód powodziowych z 2024r

Kwiecień

Aktywny udział przedstawicieli EKO-UNII w posiedzeniu Komisji w Sejmie - 83 organizacje przyrodnicze apelują w Sejmie o powiększenie sieci rezerwatów

Udział w zespole przygotowującym Strategię wodną woj dolnośląskiego w IRT

Czerwiec

Konferencja prasowa w Gdańsku na temat energetyki jądrowej

Współorganizacja Zielonych Dni w Białowieży

Spotkanie z Radosławem Gawlikiem w Białymstoku na temat transformacji energetyki oraz mitów związanych z potrzebą budowy elektrowni atomowych w Polsce

Udział w konferencji Energia w Europie organizowanej we Wrocławiu. Prezentacja pt. „Zielona rewolucja - jak OZE zmieniają oblicza Europy i Świata?"

Lipiec

Wspólna akcja z Urzędem Miejskim we Wrocławiu na temat kampanii informacyjnej dot. bezpieczeństwa ptaków przy remontach

Październik

Wystąpienie Pawła Pomiana na Dolnośląskim Festiwalu Nauk w Ziębicach. Prezentacja pt. *Dlaczego konieczne jest przekazywanie społeczeństwu wiedzy ekologicznej i propagowanie aktywności obywatelskiej?*

Wspólna konferencja z DAS i straży miejskiej we Wrocławiu na temat kontroli antysmogowych

Organizacja okrągłego stołu w Polskiej Agencji Prasowej i prezentacja raportu pt. System bez wykluczeń. Na drodze do sprawiedliwej i efektywnej legislacji systemu kaucyjnego i ROP

Udział w Forum Ekonomicznym w Krynicy Zdrój

Udział w II Seminarium Kaucyjnym w Warszawie

Udział w konferencji pt. „Przyszłość i wyzwania rynku opakowań 2025", Sieć Badawcza Łukasiewicz – Łódzki Instytut Technologiczny

Grudzień

Współorganizacja Posiedzenia Senackiego Zespołu ds. Innowacji w Gospodarce, zainicjowane przez Stowarzyszenie Ekologiczne EKO-UNIA, Zielony Instytut i Fundację Zielone Światło na temat spółdzielni i społeczności energetycznych

Udział w szkoleniu z wdrażania uchwały antysmogowej dla Dolnego Śląska organizowanym przez FER i IRT

Udział w wizycie studyjnej w Karlowych Warach poświęconej transformacji regionów węglowych organizowanej przez Urząd Marszałkowski Dolnego Śląska

4) Działalność edukacyjna

Kolejny rok z rzędu prowadziliśmy przyrodniczą działalność edukacyjną, organizując społeczne spacery przyrodnicze, podczas których uczestnicy poznawali otaczającą ich przyrodę, jej różnorodność oraz uczyli się świadomego i odpowiedzialnego kontaktu ze środowiskiem naturalnym. Spacery były również okazją do rozmów o zagrożeniach dla przyrody, takich jak utrata siedlisk, zanieczyszczenie środowiska czy presja urbanizacyjna, a także o działaniach, które każdy z nas może podejmować na rzecz ochrony lokalnych ekosystemów.

Realizowaliśmy projekt „EkoHoryzont – Uczniowie dla Klimatu", w ramach którego we współpracy z czterema szkołami prowadziliśmy działania edukacyjne z zakresu ochrony środowiska, energetyki i ochrony wód. Projekt obejmował zajęcia terenowe i warsztatowe dla uczniów, wyjazdy edukacyjne do miejsc związanych z ochroną środowiska, a także

szkolenia podnoszące kompetencje nauczycieli i kadry zarządzającej.
Na potrzeby realizacji projektu zakupiono również materiały dydaktyczne i wyposażenie wspierające prowadzenie zajęć.
W projekcie uczestniczyły zarówno szkoły z Wrocławia, jak i placówki z gminy Ziębice. Dzięki temu działaniami objęto uczniów z różnych środowisk edukacyjnych, w tym z mniejszych miejscowości, gdzie dostęp do dodatkowych zajęć bywa bardziej ograniczony. Projekt umożliwił uczniom zdobywanie wiedzy i doświadczeń, które nie są dostępne w ramach codziennej oferty szkolnej.

III. Działania związane z ochroną cennych przyrodniczo łąk w 2025r

EKO-UNIA gospodarowała nadal w 2025 roku na dzierżawionych łąkach w powiecie oleśnickim i sycowskim oraz na dużym areale na terenie Pogórza Izerskiego.

Robiliśmy doroczną dokumentację fotograficzną łąk, w szczególności storczyków a także różnych gatunków motyli oraz innych zwierząt. Niestety kolejny rok jest coraz mniej cennych roślin, jak np. storczyki, co wiążemy z suszą- wyraźnym niedoborem wody na naszych tradycyjnie wilgotnych łąkach oraz z ekspansją nawłoci kanadyjskiej- rośliny inwazyjnej.

Latem- zgodnie z zaleceniami ekspertyz przyrodniczych i planów rolnośrodowiskowych- zleciliśmy naszym wykonawcom koszenie i zbiór siana. Prace- zgodnie z zaleceniami - były wykonywane od połowy czerwca po koniec sierpnia i we wrześniu.
Obserwujemy na niektórych wykaszanych łąkach ostatnio spadek ilości, ale też przemieszczanie się, cennych gatunków roślin, jak np. storczyka szerokolistnego. Niestety widać również stałą inwazję obcego gatunku - nawłoci kanadyjskiej i pokrzyw (min. łąki w Dąbrowie i koło Twardogóry oraz Suliradzic)
W roku 2025 kontynuowaliśmy 3 rok z 5–letniego planu rolnośrodowiskowego, który realizujemy na podstawie przygotowanej ekspertyzy przyrodniczo-środowiskowej dla łąk.

W roku 2025 gospodarowaliśmy kolejny rok na nowych łąkach, które bronił Społeczny Komitetu Łąk Mokrzańskich. Wydzierżawiliśmy je od Agencji 9,5 ha tych cennych łąk miedzy zabudową na ul. Dolnobrzeskiej w Leśnicy oraz Lasem Mokrzańskim. Wykonano wiosną 2025r poprawki do karczowanie drzew i krzewów zarastających te łąki, zostawiając kępy wierzby, korzystnej dla owadów i motyl i a latem zostały one po raz pierwszy od wielu lat wykoszone

Trzymaliśmy się założenia szybszego(czerwiec)wykaszania gatunków inwazyjnych jak nawłoć kanadyjska, na najcenniejszych łąkach.

IV. Tworzenie stron, promocja działań w Internecie,

obecność w mediach

Stowarzyszenie wykupiło i korzystało z licencji na korzystanie z platformy zoom. W na przestrzeni lat stało się ona często wykorzystywanym narzędziem, też ze względu na niewątpliwą redukcje emisji związaną z ograniczeniem mobilności pracowników, też członków i członkiń stowarzyszenia. Także oszczędność czasu zużywanego na dojazdy ma tu olbrzymie znaczenie.

Od 2022 r. prowadzenie strony internetowej EKO-UNII www.eko-unia.org.pl przejął Paweł Pomian, który jest odpowiedzialny za media społecznościowe Stowarzyszenia.

Serwis eko.org.pl – prowadzony konsekwentnie przez Andrzeja Mazika- także zdołał obronić swoją pozycję lidera wśród witryn ekologicznych. Tu z kolei sukces zawdzięcza współpracy z FER.

Stowarzyszenie korzysta z komercjalnego konta Google i kont platformy ZOOM. Prowadzi nadal aktywną, skuteczną działalność na Facebooku, członkowie EU udzielają się również na Twitterze. Wydaje się, że sumienna praca w tych mediach da owoce i będzie stanowić najistotniejszy element komunikacji Stowarzyszenia w najbliższej przyszłości. Duże doświadczenie Zespołu w konstrukcji i obsłudze narzędzi internetowych wspierających zarówno komunikację z socjalmediami, jak i wewnętrzne funkcjonowanie organizacji zainspiruje nas do wypracowania oszczędzających czas a zarazem kontrolujących harmonogram procedur.

Ważną zmianą jest powierzenie naszych zasobów internetowych firmie OVH. Przeniesienie domen, serwisów i maili zakończyło się sukcesem. Otwarty i w pełni konfigurowalny panel administracyjny na tym hostingu umożliwia rozwój naszych zdolności komunikacyjnych, w tym rozwijanie zaawansowanego, dostosowanego do ciągłych zmian sposobów zabezpieczeń systemu mailingowego.

Media społecznościowe i strony internetowe

EKO-UNIA rozwija w 2023 r. aktywność w mediach społecznościowych i zyskuje coraz większe zasięgi. Media społecznościowe pozwalają docierać do sprofilowanych grup odbiorców zainteresowanych tematyką, ale także przyciągać zainteresowanie nowych osób. Podejmujemy liczne działania edukacyjne, w szczególności dotyczące klimatu i ochrony środowiska. Prowadzimy działania informacyjne dotyczące bieżącej sytuacji w kraju, głównie dotyczącej branży energetycznej. Ponadto informujemy o realizowanych przez nas działaniach. W odróżnieniu od wielu NGO zawsze staramy się wspierać działania innych organizacji pozarządowych udostępniać ważne materiały partnerów.

Nadal rozwijamy nasze media społecznościowe i stronę internetową, które nadzoruje i prowadzi Paweł Pomian, docierając do nowych grup oraz pozyskując nowych obserwujących.

Na Facebooku: https://www.facebook.com/EkoUnia/

Na Twitterze: https://twitter.com/EkoUnia

Strona internetowa: www.eko-unia.org.pl

Magazyn Odpowiedzialny Inwestor

Stowarzyszenie jest wydawcą magazynu Odpowiedzialny Inwestor, którego redaktorem naczelnym jest Paweł Pomian. Magazyn Odpowiedzialny Inwestor jest tytułem prasowym zarejestrowanym w rejestrze dzienników i czasopism Sądu Okręgowego we Wrocławiu pod numerem Rej Pr 3808.

Wydawnictwo zarejestrowano w międzynarodowym systemie informacji o wydawnictwach ciągłych i oznaczono symbolem ISSN 2720-6025.

W ramach projektów rozwijano magazyn internetowy „Odpowiedzialny Inwestor", poświęcony zagadnieniom transformacji energetycznej, ochrony klimatu, zrównoważonego rozwoju i gospodarki obiegu zamkniętego. Działania obejmowały przygotowywanie i publikację materiałów informacyjnych, analiz oraz komentarzy eksperckich, a także współpracę z mediami w celu zwiększania dostępności rzetelnych informacji na temat wyzwań i szans związanych z transformacją gospodarczą i energetyczną.

Portal pełnił funkcję platformy edukacyjnej i informacyjnej, wspierając upowszechnianie wiedzy dotyczącej odnawialnych źródeł energii, odpowiedzialnych inwestycji, polityk publicznych oraz działań na rzecz ochrony środowiska. Publikowane treści przyczyniały się do zwiększania świadomości społecznej oraz wspierały debatę publiczną wokół zagadnień związanych ze zrównoważonym rozwojem.

Istotnym elementem rozwoju w 2025 r. była stała współpraca z partnerem medialnym Onet.pl - jednym z największych wydawnictw w Polsce, dzięki której możliwe było dotarcie do szerokiego grona odbiorców i zwiększenie widoczności tematów związanych z transformacją energetyczną oraz klimatyczną. Działania prowadzone w ramach „Odpowiedzialnego Inwestora" wspierały również przeciwdziałanie dezinformacji oraz promowanie wiarygodnych źródeł wiedzy w obszarze energii, klimatu i gospodarki.

Strona internetowa wydawnictwa: https://odpowiedzialny-inwestor.pl/

V. Przedstawicielstwo w radach, komitetach, udział w koalicjach

Krzysztof Smolnicki członek Stowarzyszenia jest przedstawicielem FER i EKO-UNII i innych dolnośląskich organizacji ekologicznych w Komitecie Monitorującym FEDŚ Województwa Dolnośląskiego na lata 20 21-27 (komitet działał w2022r)

Alina Pogoda z PZS, jest też popartą i zgłoszoną przez nas przedstawicielką EKO-UNII w KM FEDŚ na lata 2021-27, **jest stałym zastępcą jest Paweł Pomian**, wiceprezes EKO-UNII

Stowarzyszenie jest członkiem następujących koalicji międzynarodowych i krajowych:

OCEAN2012, Shark Alliance, Dolnośląskiej Federacji Organizacji Pozarządowych, Koalicji Klimatycznej, Ogólnopolskiej Koalicji "Rozwój TAK – Odkrywki NIE", grupy na rzecz transformacji energetyki, międzynarodowej koalicji „Czas na Odrę”
EKO-UNIA jest członkiem-założycielem LGD Dobra Widawa, Forum Aktywizacji Obszarów Wiejskich, Koalicji Ratujmy Rzeki.

W 2018 r. zostaliśmy przyjęci na członka obserwatora **międzynarodowej Koalicji European Environmental Bureau**- EEB

Aktywnie uczestniczymy w działaniach międzynarodowej Koalicji „Czas na Odrę” oraz Koalicji Ratujmy Rzeki, którą współtworzyliśmy i która stała się jedną z najważniejszych grup społecznych sprzeciwiających się jednostronnej, „betonowej” gospodarce wodnej. Techniczny stosunek do wód prowadzi w Polsce do zwiększania zagrożenia powodziowego, dewastacji przyrody rzek oraz nieracjonalnych planów transportowych.

Kampania „Decybele Przyszłości” realizowana w 2024-2025 r. przez Instytut Ekologii Akustycznej we współpracy z inicjatywą Ekowyborca i organizacjami ekologicznymi (m.in. EKO-UNIA i Rodzice dla Klimatu) ma charakter przede wszystkim diagnostyczno-edukacyjny i rzeczniczy – jej celem jest sprawdzenie, jak samorządowcy w największych polskich miastach podchodzą do problemu hałasu, który autorzy kampanii przedstawiają jako niedoceniane zagrożenie zdrowia publicznego. W opublikowanych materiałach podkreślają oni niską responsywność władz lokalnych (większość nie odpowiedziała na ankietę) oraz wskazują, że hałas – głównie transportowy – nie jest traktowany jako priorytet polityk miejskich, mimo jego potencjalnych skutków zdrowotnych i ekonomicznych. W efekcie kampania nie tylko zbiera dane ankietowe, ale też pełni funkcję nacisku publicznego, sugerując potrzebę zaostrzenia norm hałasu, większych inwestycji w transport publiczny i wprowadzenia nowoczesnych narzędzi monitoringu akustycznego, takich jak systemy pomiarowe i tzw. fonoradary.

Załącznik - wybrane przykłady naszej obecności w mediach w roku 2025

(28 stycznia 2025 – ONET)

- **Wyrok w sprawie Odry. Sukces polskich i niemieckich ekologów**

W poniedziałek, 27 stycznia, Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie orzekł, że prace modernizacyjne na Odrze wykonano nielegalnie, bez właściwej decyzji środowiskowej. Skargi w tej sprawie złożyły zarówno organizacje z Polski, jak i Niemiec, argumentując, że prowadzona modernizacja rzeki narusza jej ekosystem. Pozew dotyczył decyzji Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, który 16 sierpnia 2022 roku – czyli zaledwie kilka dni po wystąpieniu katastrofalnego pomoru ryb w Odrze – wydał zgodę na prace budowlane. Odrzucił tym samym wcześniejsze zastrzeżenia m.in. wobec budowy kamiennych ostróg przy brzegu rzeki.

Niedługo później decyzję zaskarżyły organizacje ekologiczne – z Polski Stowarzyszenie Ekologiczne EKO-UNIA oraz Stepnicka Organizacja Turystyczna "Nie Tylko Dla Orłów". Ze strony niemieckiej były to DNR, NABU oraz BUND Brandenburg. Zdaniem ekologów inwestycja powoduje zwiększone ryzyko występowania powodzi oraz zagraża siedliskom i rzadkim gatunkom występującym na tym terenie.

https://www.onet.pl/informacje/deutsche-welle/wyrok-w-sprawie-odry-sukces-polskich-i-niemieckich-ekologow/sz0h7vr,0666d3f1

(2 luty 2025 – SMOG LAB)

- **Kopalnia pochłonie dawne uzdrowisko? „Żyją na walizkach od 40 lat”**

Opolno-Zdrój, wieś położona w gminie Bogatynia, na skraju odkrywki węgla brunatnego Turów, to prawdziwa kość niezgody między interesem koncernu węglowego a dobrem lokalnej społeczności i środowiska. „Są ludzie, którzy siedzą na walizkach i tylko czekają aż ich domy zostaną wykupione przez kopalnię. Żyją w tej niepewności od 40 lat” – mówi nam jedna z osób zaangażowanych w sprawę.

To dawne uzdrowisko o bogatej historii działalności leczniczej, zachowało swoją unikalną architektoniczną i urbanistyczną formę z przełomu XIX i XX wieku. Teraz jest poważnie zagrożone zniszczeniem ze względu na zapowiadaną rozbudowę odkrywki węgla brunatnego Turów.

https://smoglab.pl/kopalnia-pochlonie-dawne-uzdrowisko-zyja-na-walizkach-od-40-lat/

(3 kwietnia 2025 – MONEY.PL)

Wywóz polskiego drewna do Chin. Nie taką zmianę obiecywał rząd. Mamy dane

Resort klimatu zapewniał, że jednym z jego priorytetów jest zmniejszenie eksportu drewna za granicę. Rzeczywistość daleka jest jednak od obietnic. Z danych, do których dotarliśmy, wynika, że w 2024 roku o ponad 23 proc. wzrósł eksport drewna z Polski, z czego do Chin - o ponad 25 proc.

Paweł Pomian, wiceprezes Stowarzyszenia Ekologicznego EKO-UNIA, w rozmowie z money.pl mówi, że ekolodzy jak na razie nie widzą skutków działań resortu klimatu.

- Większy eksport to także pokłosie masowej wycinki drzew w lasach, którą wciąż obserwujemy. Według naszej opinii Lasy Państwowe wciąż realizują plany, które powstały jeszcze za czasów rządów Prawa i Sprawiedliwości. Owszem, ministerstwo ogłosiło moratorium ograniczające wycinkę drzew, ale tylko na specjalnych obszarach - mówi Pomian.
Według nas sytuacja wymaga zdecydowanej poprawy i jest także efektem słabego nadzoru resortu klimatu nad Lasami Państwowymi. Rola ministerstwa powinna się w tym procesie zwiększyć - dodaje ekolog.

https://www.money.pl/gospodarka/wywoz-polskiego-drewna-do-chin-nie-taka-zmiane-obiecywal-rzad-mamy-dane-7141696352160576a.html

(25 kwietnia 2025 – PORTAL KOMUNALNY.PL

- **Zdaniem ekspertów konieczna jest zmiana norm hałasu w Polsce**

Przebywanie w zgiełku powyżej 85 decybeli, tj. takim jaki panuje na ruchliwej ulicy, może prowadzić do trwałego uszkodzenia słuchu, problemów z układem krążenia, czy z układem nerwowym – zaalarmowali eksperci z okazji Międzynarodowego Dnia Świadomości Zagrożenia Hałasem, który przypada 25 kwietnia.

Paweł Pomian ze Stowarzyszenia Ekologicznego EKO-UNIA, jednego z sygnatariuszy listu do premiera Donalda Tuska, powiedział, że jeżeli chcemy realnie zmniejszyć hałas w naszych miastach, musimy postawić na transport publiczny.
"Tylko szybka, wygodna i niezawodna komunikacja — zarówno miejska, jak i międzymiastowa — może przekonać ludzi, by zostawili samochód w garażu. Równie ważne są przystępne ceny biletów i dobre skomunikowanie nawet mniejszych miejscowości" – ocenił. Jego zdaniem potrzebujemy też więcej cichych, elektrycznych pojazdów — zasilanych czystą, odnawialną energią. "Tylko wtedy transport będzie nie tylko wygodniejszy, ale i zdrowszy dla nas wszystkich" – zaznaczył Pomian.

https://portalkomunalny.pl/eksperci-konieczna-jest-zmiana-norm-halasu-w-polsce-580877/

(5 czerwca 2025 – BIZNES ALERT)

- **Ekolodzy zgłosili elektrownię jądrową do ABW**

Stowarzyszenie Ekologiczne EKO-UNIA ujawniło treść listu do Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, w którym wnosi o analizę bezpieczeństwa programu jądrowego Polski. Organizacja, wraz z podpisanymi pod dokumentem naukowcami, przedstawia swoje wątpliwości odnośnie do projektu budowy elektrowni jądrowej na Pomorzu.

EKO-UNIA upubliczniła treść listu, wysłanego dwa lata temu do Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego (ABW) i komisji sejmowych, w którym domaga się odpowiedzi na pytania o koszty, bezpieczeństwo i zasadność budowy elektrowni jądrowej w Choczewie.

– Przedstawiamy treść listu podpisanego w styczniu 2023 roku przez ponad 20 organizacji, profesorów i naukowców. Zwróciliśmy się w nim z pytaniem do rządzących, czy atom na Pomorzu jest niezbędny. Mamy obawy, że poprzedni rząd prowadził ten proces w sposób nietransparentny i nieczytelny. Dziś mamy nowych rządzących, a pytania są aktualne – powiedział Radosław Gawlik, prezes Stowarzyszenia Ekologicznego EKO-UNIA, podczas czwartkowej konferencji.

https://biznesalert.pl/ekolodzy-zglosili-elektrownie-jadrowa-do-abw/

(1 lipca 2025 – SPIDERWEB)

- **Elektrownia jądrowa gotowała rzekę. W Polsce będzie to samo**

Upały dają się we znaki zachodniej Europie i wpływają nie tylko na samopoczucie ludzi – we Francji już jest tak gorąco, że praca elektrowni jądrowej stała się niemożliwa. Są grupy, które przestrzegają, że Polskę może czekać podobny scenariusz, jeśli postawimy na atom.

- Jeśli plany budowy polskiej elektrowni jądrowej nad Bałtykiem dojadą do skutku, to u nas problem będzie ten sam – komentuje stowarzyszenie EKO-UNIA.

Stowarzyszenie EKO-UNIA oraz Bałtyckie S.O.S. podczas niedawnej konferencji przestrzegały, że ich zdaniem technologia chłodzenia reaktorów doprowadzi do "podgrzewania wody w morzu, co sprzyja zakwitom sinic i może tworzyć strefy beztlenowe".

Już wcześniej prof. Jacek Piskozub przewidywał, że do Bałtyku będzie wpływać ciepła woda o temp. o 10 st. C wyższej od otaczających wód, w ilości porównywalnej z przepływem w rzece Bug.
- Są to bardzo duże ilości energii, które ogrzeją wody przybrzeżne w rejonie będącym obszarem Natura 2000 – komentował naukowiec.

Teraz EKO-UNIA podkreśla, że naukowiec PAN podtrzymuje swoje stanowisko.

- Zagrożenie dla Bałtyku jest realne. W każdej sekundzie ta największa nad Bałtykiem elektrownia ma pobierać 5 wagonów po 30 ton wody, chłodzić reaktory oraz zrzucać tysiące ton wody morskiej podgrzane o 10 st. C. Dobowo to daje zrzut relatywnie „gorącej wody" w ilości 5400 pociągów wody po 40 wagonów każdy. Jeśli nałożyć to na ocieplenie klimatu i morza naukowcy z Instytutu Oceanologii PAN w Sopocie nie mają złudzeń: będzie więcej sinic i większe zagrożenie dla tworzenia stref beztlenowych. To zagrożenie dla całego ekosystemu Bałtyku i turystyki na polskim wybrzeżu, która nie toleruje zakwitów sinic – mówił Radosław Gawlik, prezes stowarzyszenia.

https://spidersweb.pl/2025/07/upaly-praca-elektrowni-jadrowej.html

(9 października 2025 – RADIO WROCŁAW)

- **Różne punkty słyszenia: Dolny Śląsk i nowy system kaucyjny - jak działa w praktyce?**

System kaucyjny był tematem dyskusji w czwartkowej audycji "Różne punkty słyszenia".
Jak wyglądają pierwsze dni funkcjonowania nowego rozwiązania w Polsce? Czy konsumenci i sklepy są gotowi na zmiany? W audycji "Różne punkty słyszenia" rozmawialiśmy o praktycznych aspektach systemu kaucyjnego, a gośćmi Mateusza Florczyka byli:

- Paweł Pomian, wiceprezes Stowarzyszenia Ekologicznego EKO-UNIA,
- Paweł Pilszak, Zastępca Dolnośląskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska.

https://www.radiowroclaw.pl/articles/view/154698/Rozne-punkty-slyszenia-Dolny-Slask-i-nowy-system-kaucyjny-jak-dziala-w-praktyce

(29 grudnia 2025 – WNP.PL)

- **Ostra krytyka ustawy sieciowej. "Bicz wymierzony we wszystkich"**

Rząd przygotowuje projekt tzw. ustawy sieciowej, radykalnie zmieniający zasady przyłączania OZE do sieci i nakładający dodatkowe zobowiązania na projekty, które są w trakcie procedur i realizacji. Branża OZE zdecydowanie krytykuje retroaktywność i wzrost kosztów. - Państwo, nie mając strategii, najpierw nic nie robiło a następnie zareagowało biczem prawnym i finansowym. Biczem wymierzonym we wszystkich - komentuje Radosław Gawlik, prezes Stowarzyszenia Ekologicznego EKO-UNIA.

- Projekt w tak kontrowersyjnym kształcie powinien być poddany ponownym konsultacjom społecznym, ale najprawdopodobniej w trzecim tygodniu grudnia trafi do Sejmu - komentuje Maciej Drozd.
W komunikacie EKO-UNII stwierdzono, że do najważniejszych postulatów branży OZE/magazynów energii wobec rządowego projektu tzw. ustawy sieciowej należą m.in.:

- usunięcie retroaktywności - nowe zasady tylko dla warunków wydanych po wejściu w życie ustawy;
- ochrona praw nabytych i interesów w toku - projekty w realizacji muszą mieć okres dostosowawczy minimum 9 miesięcy;
- zachowanie proporcjonalność opłat - zaliczka na opłatę za przyłączenie 40 zł/kW, zamiast 60 zł/kW, a także rewizja wysokości maksymalnego zabezpieczenia.

https://www.wnp.pl/energia/ostra-krytyka-ustawy-sieciowej-bicz-wymierzony-we-wszystkich,1015735.html

(17 grudnia 2025 – ZAWSZE POMORZE)

- **Czy da się zaspokoić zapotrzebowanie na „czystą" energię w Polsce wyłącznie ze źródeł odnawialnych?**

O tym, czy możliwa jest skuteczna transformacja energetyczna bez budowy elektrowni jądrowej podczas debaty zorganizowanej przez „Zawsze Pomorze" dyskutowali: Radosław Gawlik ze Stowarzyszenia Ekologicznego EKO-UNIA, Tomasz Ochrymiuk z Polskiej Akademii Nauk oraz Roman Szyszko z Europejskiego Kongresu Finansowego.

Radosław Gawlik: Większość opinii publicznej, pod wpływem propagandy i różnych mitów, myśli, że musimy mieć przynajmniej jedną elektrownię jądrową albo nawet dwie, bo bez tego nie damy rady. Jednakże jest grupa organizacji pozarządowych, ale też wybitnych naukowców, którzy mają olbrzymie wątpliwości albo wręcz uważają, że bez atomu możemy się rozwijać taniej, lepiej i bezpieczniej.
Dwa lata temu Narodowe Centrum Badań i Rozwoju wykonało, na zlecenie rządu, kalkulator do spraw miksu energetycznego. Zanalizowano w nim także wariant, w którym 100 proc. energii uzyskiwano z odnawialnych źródeł energii [OZE]. I wyszło, że nie tylko jest on możliwy, ale też i tańszy o prawie 180 miliardów złotych – przy wariancie z jedną elektrownią atomową, i o około 400 miliardów złotych tańszy – przy wariancie z dwiema elektrowniami jądrowymi.
Co jeszcze mówi NCBR? By uzyskać neutralność klimatyczną w 2050 roku. potrzebujemy 30 gigawatów [GW] z offshore'u (elektrowni wiatrowych na wodzie) i 55 GW z onshore'u (wiatraków na lądzie) oraz ok. 70 GW z fotowoltaiki. Potrzeba też magazynów energii na 150 gigawatogodzin.

https://www.zawszepomorze.pl/artykul/23789,czy-da-sie-zaspokoic-zapotrzebowanie-na-czysta-energie-w-polsce-wylacznie-ze-zrodel-odnawialnych

Sprawozdanie przygotowali:

Anna Adamczyk, Witold Miklaszewski, Andrzej Mazik, Radosław Gawlik, Paweł Pomian